

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. vasario 10 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Gedimino Sagačio ir Dalios Vasarienės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal trečiojo asmens uždarnosios akcinės bendrovės „Plungės lagūna“ kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. rugsėjo 30 d. sprendimo peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Maviga“ ieškinį atsakovei Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai dėl perkančiosios organizacijos sprendimo panaikinimo, trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, uždaroji akcinė bendrovė „Plungės lagūna“, išvadą teikianti institucija Viešųjų pirkimų tarnyba.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių tiekėjo teisinį suinteresuotumą ginčyti perkančiosios organizacijos sprendimų teisėtumą, tiekėjų pasiūlymų vertinimą pagal ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė UAB „Maviga“ (toliau – ir ieškovė) kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama pripažinti neteisėtu ir panaikinti atsakovės Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir atsakovė, perkančioji organizacija) 2021 m. balandžio 19 d. sprendimą, kuriuo atsakovė nustatė pasiūlymų eilę ir viešojo pirkimo „Klaipėdos miesto skulptūrų parko sutvarkymo darbai“ (toliau – Pirkimas) laimėtoju pripažino trečiąjį asmenį UAB „Plungės lagūna“ (toliau – ir trečiasis asmuo).
3. Ieškovė nurodė, kad ji dalyvavo atsakovės vykdytame Pirkime, kuriame naudingiausias pasiūlymas buvo renkamas pagal kainos ir kokybės santykį. Kaip vienas iš pasiūlymų vertinimo kriterijų Pirkimo sąlygose buvo nustatytas pagrindinio personalo patirties kriterijus (T_2), pagal kurį turėjo būti vertinama vieno siūlomo statinio statybos vadovo patirtis per paskutinius 5 metus iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos. Ieškovės nuomone, atliekant vertinimą pagal šį kriterijų balai turi būti skiriami tik už tiekėjo siūlomo statinio statybos vadovo patirtį užbaigtuose objektuose. Kadangi 2 iš 4 UAB „Plungės lagūna“ pasiūlyme nurodytų objektų, kuriuose jos pasitelkta specialistė ėjo statinio statybos vadovo pareigas, pasiūlymo pateikimo metu nebuvo baigti, atsakovė nepagrįstai trečiojo asmens pasiūlyme nurodytos statinio statybos vadovės patirtį įvertino 4 balais ir šią tiekėją pripažino Pirkimo laimėtoja.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Klaipėdos apygardos teismas 2021 m. liepos 15 d. sprendimu ieškovės ieškinį atmetė.
5. Teismas pažymėjo, kad ieškovė neginčijo Pirkimo sąlygų ir nesikreipė į atsakovę dėl jų išaiškinimo, todėl šioje byloje yra aktualu įvertinti ne Pirkimo sąlygų teisėtumą, o tai, ar jos buvo tinkamai pritaikytos vertinant trečiojo asmens pasiūlymą.
6. Teismas nesutiko su ieškovės pozicija, kad pagal Pirkimo sąlygas balai už statinio statybos vadovo patirtį turi būti skiriami, jeigu objektai, kuriuose statybos vadovas ėjo pareigas, yra užbaigti. Teismas pažymėjo, kad Pirkimo sąlygų 83 punkte nėra nurodyta, jog pagrindinio personalo patirties kriterijus yra siejamas su statinio statybos vadovo patirtimi nuo statybos pradžios iki užbaigimo, be to, tai, kad balai pagal minėtą kriterijų gali būti skiriami neatsižvelgiant į vadovavimo baigtumą, patvirtina ir pateikta specialisto išvada dėl teksto suvokimo.
7. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi ieškovės apeliacinį skundą, 2021 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Klaipėdos apygardos teismo 2021 m. liepos 15 d. sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą – ieškovės ieškinį patenkino ir panaikino Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2021 m. balandžio 19 d. sprendimą, kuriuo nustatyta pasiūlymų eilė ir Pirkimo laimėtoju pripažinta UAB „Plungės lagūna“.
8. Teisėjų kolegija konstatavo, kad, priešingai nei nurodė pirmosios instancijos teismas, tiek sisteminis, tiek lingvistinis Pirkimo sąlygų bei specialiųjų statybos teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų nuostatų aiškinimas leidžia daryti išvadą, jog balai už pagrindinio personalo patirties kriterijų tiekėjui galėjo būti skiriami tik už tokią statinio statybos vadovo patirtį, jeigu objektai, kuriuose jis ėjo šias pareigas, buvo pradėti statyti ne anksčiau nei 5 metai ir užbaigti statyti iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos.
9. Teisėjų kolegija nurodė, kad ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų nustatymas nėra savitiksliis ar formalus. Atsižvelgdama į ginčui spręsti aktualų statybos rangos ir viešųjų pirkimų teisinį reglamentavimą ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) išaiškinimus, kad komandos (tiksliau – konkrečių jos narių (asmėnų)), kuri vykdytų pirkimo sutartį, kompetencija ir patirtis skelbime apie pirkimą arba konkurso specifikacijoje gali būti nurodyti kaip sutarties sudarymo kriterijai, nes viešojo pirkimo sutarties įvykdymo kokybė gali labai priklausyti nuo asmenų, kuriems pavesta ją vykdyti, profesinių gebėjimų, kuriuos sudaro profesinė patirtis ir išsilavinimas, kolegija padarė išvadą, kad Pirkimo sąlygose ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus dėl pagrindinio personalo patirties buvo įtvirtintas dėl to, kad jis turi reikšmingos įtakos pirkimo sutarties įvykdymo kokybei.
10. Kolegija nurodė, kad šią išvadą patvirtina ir Pirkimo sąlygų turinio lingvistinis ir sisteminis aiškinimas. Pirkimo sąlygų 83 punkte vartojamas

būtais kartinis laikas („vadovavo“) sudaro pagrindą teigti, kad statinio statybos vadovo patirtį, skiriant papildomą balą, numatyta vertinti retrospektyviai, t. y. papildomą balą skirti už tiekėjo pasiūlyme siūlomo statinio statybos vadovo objektą, kurio statybai jis vadovavo per paskutinius 5 metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos ir kuriai jis nebevadovauja pasiūlymo pateikimo metu, nes objektas yra užbaigtas. Be to, reikalavimas pasiūlymo formoje nurodyti sutarties pradžios ir pabaigos datas sudaro pagrindą teigti, kad statinio statybos vadovo patirtis, už kurią numatyta skirti papildomą balą, siejama ne su sutarties vykdymu, o su praėjusiu iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos pradėta bei įvykdyta sutartimi, kurios pagrindu tiekėjo statinio statybos vadovas jau yra įgijęs Pirkimo sąlygų 83 punkte nurodytą patirtį.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimų į jį teisiniai argumentai, pareiškimas dėl prisidėjimo prie kasacinio skundo, kasacinio skundo atsisakymas

11. Kasaciniu skundu trečiasis asmuo UAB „Plungės lagūna“ prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. rugsėjo 30 d. sprendimą ir palikti galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą bei priteisti iš ieškovės patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 11.1. Apeliacinės instancijos teismas ignoravo perkančiosios organizacijos valią, pernelyg plačiai interpretavo Pirkimo sąlygų turinį. Apeliacinės instancijos teismo išvados prieštarauja ginčo sąlygos lingvistiniam ir sisteminiam aiškinimui. Nei Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, nei kiti statybą reglamentuojantys teisės aktai vadovavimo statybos objektui nesieja išimtinai tik su statybos užbaigimu (ar tik su statybos pradžia ir užbaigimu).
 - 11.2. Apeliacinės instancijos teismo išvada prieštarauja kasacinio teismo praktikai, pagal kurią perkančiosioms organizacijoms suteikiama diskrecija tiekėjams kelti reikalavimus, kurie būtų nevisiškai identiški (mažesnės apimtys ar kitokio turinio), nei tai įprasta kituose santykiuose, be to, perkančiosios organizacijos yra laisvos nustatyti sutarties sudarymo kriterijus, kai šie kriterijai yra susiję su sutarties objektu ir nepažeidžia esminių principų.
 - 11.3. Perkančiosios organizacijos teisės pasirinkti ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo (sutarties sudarymo) kriterijus aiškinimas negali paneigti tiekėjo kvalifikacijos ir pasiūlymo vertinimo kriterijų atskirties. Skundžiamo sprendimo rezultatas – išvada, kad pasiūlymo kokybę rodo tik užbaigtos sutartys, – prieštarauja kvalifikacijos ir ekonominio naudingumo kriterijų atskirčiai.
 - 11.4. Pirkimo sąlygos turi būti aiškinamos ir taikomos sistemškai, nesuabsoliutinant lingvistinio aiškinimo metodo, atsižvelgiant į tikrąją perkančiosios organizacijos valią, bet kartu ir nesukeliant prieštaravimų jų lingvistiniam aiškinimui. Apeliacinės instancijos teismo išvados taip pat prieštarauja kasacinio teismo praktikai, pagal kurią perkančioji organizacija privalo laikytis iš anksto paskelbtų reikalavimų ir iš anksto neišviesintų reikalavimų negali taikyti tiekėjų nenaudai.
 - 11.5. Nors ieškovė Pirkimo sąlygų niekuomet neginčijo, apeliacinės instancijos teismas leido ieškovei *de facto* (faktiškai) ginčyti anksčiau nekvestionuotas Pirkimo sąlygas. Ieškovės pateikti motyvai, susiję su galimu išviesintų Pirkimo sąlygų neteisėtumu, turėjo būti nevertinti dėl pavėluoto Pirkimo sąlygų ginčijimo, o tuo atveju, jei teismas matė poreikį išeiti už ginčo ribų, jis privalejo apie tokį savo ketinimą informuoti šalį ir tuomet savo iniciatyva spręsti ne dėl Pirkimo sąlygų aiškinimo, bet dėl jų teisėtumo apskritai.
12. Atsakovė prisidėjimu prie kasacinio skundo prašė trečiojo asmens kasacinį skundą tenkinti ir priteisti iš trečiojo asmens bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Prisidėjime nurodomi šie argumentai:
 - 12.1. Apeliacinės instancijos teismas taip pat pažeidė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 301 straipsnį, kadangi patikrino ne pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumą, o iš naujo bei savarankiškai išnagrinėjo bylą – atliko naują savarankišką Pirkimo sąlygų teisinį įvertinimą.
 - 12.2. Perkančioji organizacija, įtvirtindama pagrindinio personalo patirties kriterijų, siekė atrinkti tiekėją, kurio personalas yra labiau patyręs, ir personalo patirties niekaip nesiejo tik su užbaigtais objektais, nes objekto užbaigtumas nelemia patirties turėjimo ar neturėjimo.
 - 12.3. Apeliacinės instancijos teismas savo aiškinimą siejo tik su Statybos įstatyme įtvirtinta statybos vadovo sąvokos apibrėžtimi, o į specialisto (lingvisto, lituanisto) nuomonę neatsižvelgė.
 - 12.4. Patirtis vertinama retrospektyviai, be ne todėl, kad objektas turi būti jau užbaigtas, o todėl, kad vertinimas atliekamas po pasiūlymų pateikimo. Veiksmažodžio „vadovauti“ būtojo kartinio laiko forma pasirinkta ne todėl, kad objektas turi būti užbaigtas, o todėl, kad lingvistinė prasme kitokios veiksmažodžio laiko formos pavartojimas buvo tiesiog negalimas.
 - 12.5. Apeliacinės instancijos teismas nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos byloje dėl kvalifikacijos ir vertinimo kriterijų atskirties, sutapatino šiuos du savo paskirtini skirtingus institutus ir todėl nepagrįstai pasiūlymo vertinimo kokybinį kriterijų analizavo pagal kvalifikacijos vertinimo kriterijui keliamus reikalavimus.
 - 12.6. Byloje yra pateiktos dvi skirtingo turinio Viešųjų pirkimų tarybos išvados, tačiau teismas nenurodė, kuria iš jų remiasi, ir neišsiaiškino tokių išvadų patikimumo, kodėl jos yra dvi bei skirtingos.
13. Ieškovė atsiliepimu į trečiojo asmens kasacinį skundą prašo kasacinį skundą atmesti ir priteisti iš UAB „Plungės lagūna“ bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
 - 13.1. Ekonominio naudingumo kriterijus perkančioji organizacija turi vertinti ir aiškinti viešųjų pirkimų teisinio reguliavimo kontekste, atsižvelgdama į jų nustatymo tikslus ir principus. ESTT pripažįsta, kad vertinant tiekėjo atitiktį sutarties sudarymo kriterijams vertinamąją šią poziciją pasiūlyto specialisto sukaupta patirtis ir anksčiau atlikti darbai, t. y. vertinami užbaigti projektai. Jei specialisto sukaupta patirtis vertinama ne kaip kvalifikacijos reikalavimas, o kaip ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus (sutarties sudarymo kriterijus), iš dar neužbaigtų darbų pagrįstai įvertinti sukaupą patirtį nėra galimybės, o jei ir būtų, tai toks vertinimas būtų subjektyvus, priklausantis nuo perkančiosios organizacijos valios (simpatijų vienam ar kitam tiekėjui) ir pažeistų tiekėjų lygiateisiškumo principą.
 - 13.2. Tik vadovavimo patirtis, įgyta užbaigus objektą, sudaro galimybę objektyviai įvertinti statinio statybos vadovo sukaupą patirtį ir tokiu būdu pagrįstai nustatyti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą. Vertinant pasiūlymą pagal ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus, taikomi dar griežtesni reikalavimai, nei vertinant tiekėjo atitiktį kvalifikacijos reikalavimams. Vien statinio statybos vadovo statuso turėjimas, kai objektui vadovaujama tik kelias dienas, savaites ar mėnesius, nesuteikia tokios patirties, kuri būtų įgyta užbaigus objektą. Tai, kad pagal Pirkimo sąlygas vertinama įgyta, o ne įgyjama statinio statybos vadovo patirtis, patvirtina tiek sisteminiis, tiek lingvistinis Pirkimo sąlygų ir specialiųjų teisės aktų aiškinimas.
 - 13.3. Pati perkančioji organizacija, Pirkimo sąlygose patirties įgijimo laikotarpį apibūdinusi būtoju kartinio laiko „vadovavo“, taip pat nurodžiusi patirties įgijimo laikotarpio pradžią ir pabaigą, tikėjosi, jog tiekėjai pirkime remsis statinio statybos vadovų patirtimi, įgyta užbaiguose objektuose. Ginčas kilęs ne dėl Pirkimo sąlygų pakeitimo, o dėl jų taikymo konkrečiu aspektu. Tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismai vertino tik tai, kaip aiškinama ginčo Pirkimo sąlyga, o ne šios sąlygos teisėtumą.
14. Išnagrinėjus bylą iš esmės, atsakovė ir trečiasis asmuo 2022 m. sausio 5 d. kreipėsi į kasacinį teismą prašydami atnaujinti bylos nagrinėjimą.

Trečiasis asmuo, be kita ko, teismui pateikė prašymą dėl kasacinio skundo atsisakymo. Šių šalių procesiniai prašymai pagrįsti naujomis aplinkybėmis dėl Pirkimo eigos po apeliacinės instancijos teismo sprendimo įsiteisėjimo: po skundžiamo procesinio sprendimo atnaujinusi Pirkimo procedūras perkančioji organizacija iš naujo įvertino tiekėjų pasiūlymus, ieškovės pasiūlymą atmetė, nes ši nepatiksino prašomos informacijos, o Pirkimo laimėtoja pakartotinai išrinko UAB „Plungės lagūna“, ieškovė dėl savo pasiūlymo atmetimo pateikė pretenziją, bet ją perkančioji organizacija atmetė, o įstatymų nustatyta tvarka ieškiniui teismui nepateikė. Atsižvelgdami į tai, atsakovė ir trečiasis asmuo nurodo, kad ieškovė prarado teisinį suinteresuotumą nagrinėjamu ginču.

15. Kasacinio teismo teisėjų kolegija 2022 m. sausio 10 d. nutartimi atnaujino bylos nagrinėjimą iš esmės, pasiūlė ieškovei pateikti teismui rašytinius paaiškinimus dėl jos tolesnio suinteresuotumo nagrinėjamos bylos baigtimi.
16. Ieškovė kasaciniam teismui 2022 m. sausio 19 d. pateikė rašytinius paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad neprieštarauja dėl trečiojo asmens kasacinio skundo atsisakymo, iš esmės sutiko su atsakovės ir trečiojo asmens pozicija dėl teisinio suinteresuotumo praradimo nagrinėjamoje byloje, prašė šioms šalims nepriteisti bylinėjimosi išlaidų kasaciniame procese atlyginimo.
17. Trečiasis asmuo kasaciniam teismui 2022 m. sausio 24 d. savo iniciatyva pateikė rašytinius paaiškinimus, juose nurodė, kad ieškovė nebeturi teisinio suinteresuotumo nagrinėjama byla, nesutiko su ieškove, kad iš jos dėl to neturėtų būti priteisiamas trečiojo asmens ir atsakovės kasaciniame procese patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimas, pateikė įrodymus, kad patyrė papildomų atstovavimo išlaidų dėl kasacinio skundo atsisakymo ir šių rašytinių paaiškinimų parengimo, ir prašymą šias išlaidas atlyginti.
18. Atsakovė kasaciniam teismui 2022 m. sausio 25 d. pateikė prašymą dėl savo pateiktų reikalavimų, susijusių su prisidėjimu prie trečiojo asmens kasacinio skundo, atsisakymo. Atsakovė taip pat pakartojo savo prašymą jos patirtas bylinėjimosi išlaidas atlyginti iš ieškovės.
19. Ieškovė kasaciniam teismui 2022 m. sausio 25 d. pateikė patikslintą prašymą dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo (pridėtos atstovavimo išlaidos rengiant rašytinius paaiškinimus; šios nutarties 16 punktas).

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl trečiojo asmens teisės atsisakyti kasacinio skundo ir bylinėjimosi išlaidų paskirstymo

20. Kasacinio teismo praktikoje nuosekliai pažymima, kad kiekvienas asmuo turi subjektinę teisę nuspręsti, ar jo teisės ir įstatymų saugomi interesai yra pažeisti, ar reikalinga jų teisminė gynyba; kasacinio skundo atsisakymas yra viena iš kasacinį procesą inicijavusio asmens procesinių teisių ([CPK](#) 42 straipsnio 1 dalis, 340 straipsnio 5 dalis, 349 straipsnis) (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-254-403/2021](#) 16 punktą).
21. Pagal [CPK](#) 349 straipsnio 1 dalį kasatorius turi teisę atsisakyti paduoto kasacinio skundo iki dalyvaujančių byloje asmenų kalbų pabaigos teismo posėdyje, o rašytinio proceso metu – iki teismo posėdžio pradžios. Vėliau atsisakyti kasacinio skundo negalima. Pabaigus bylos nagrinėjimą iš esmės (teisėjų kolegijai išėjus priimti procesinį sprendimą), atsakovė ir trečiasis asmuo kasaciniam teismui pateikė prašymus atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės. Šie prašymai teismo, atsižvelgiant į specifines aplinkybes, susijusias su ieškovės teisinio suinteresuotumo galimu praradimu, buvo patenkinti, bylos nagrinėjimas atnaujintas.
22. Teisės atsisakyti kasacinio skundo įgyvendinimas yra dispozityvumo principo ([CPK](#) 13 straipsnis) išraiška, nes kasacinis procesas ne tik prasideda, bet ir gali baigtis byloje dalyvaujančio asmens (kasatoriaus) iniciatyva, kai šis įgyvendina procesinę teisę atsisakyti inicijuoto kasacinio proceso. Kasacinio skundo atsisakymas nėra besąlygiškas pagrindas teismui nutraukti kasacinį procesą. Pagal [CPK](#) 42 straipsnio 2 dalį teismas nepriima kasacinio skundo atsisakymo, jeigu tai prieštarauja imperatyviosioms įstatymų nuostatoms ar viešajam interesui, pažeidžia kasatoriaus, kitų asmenų teises ar įstatymų saugomus interesus ([CPK](#) 349 straipsnio 3 dalis).
23. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į viešųjų pirkimų ginčų specifiškumą, pasireiškiantį viešuoju interesu užtikrinti sąžiningą tiekėjų varžymąsi bei racionalų lėšų panaudojimą įsigyjant atitinkamą pirkimo objektą. Atsižvelgiant į tai, bylos baigtis nenagrinėjant ginčo iš esmės (atsisakoma ieškiniui, sudaroma taikos sutartis) yra labiau ribota nei kitų ginčų atvejais (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 14 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-426-248/2020](#) 65 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
24. Teisėjų kolegijos vertinimu, nėra pagrindo pripažinti, kad šioje byloje pateiktas kasacinio skundo atsisakymas prieštarauja įstatymams ar viešajam interesui, pažeidžia atsakovės arba kitų asmenų teises ar teisėtus interesus ([CPK](#) 42 straipsnio 2 dalis, 349 straipsnio 3 dalis). Šiuo aspektu pažymėtina, kad kasacinį procesą inicijavo ne ieškovė, o Pirkimo laimėtoju pripažintas trečiasis asmuo, ginčas kilo būtent dėl jo pasiūlymo vertinimo (o ne, pavyzdžiui, dėl pirkimo sąlygų teisėtumo), todėl kasacinio skundo atsisakymu didžiausias poveikis daromas jo subjektinėms teisėms (trečiasis asmuo, be kita ko, prašė, jei jo kasacinio skundo atsisakymas būtų nepriimtas, panaikinti apeliacinės instancijos teismo sprendimą). Be to, šį pareiškimo dėl kasacinio skundo atsisakymo turinio matyti, kad trečiajam asmeniui teisiniai kasacinio skundo atsisakymo padariniai, nustatyti [CPK](#) 140 straipsnyje, 340 straipsnio 3 dalyje ir 349 straipsnyje, yra žinomi.
25. Kaip jau buvo pažymėta, nagrinėjamu atveju trečiojo asmens kasacinio skundo atsisakymas susijęs su specifinėmis aplinkybėmis dėl ieškovės teisinio suinteresuotumo praradimo. Taigi, kaip nurodoma ir pačiame trečiojo asmens prašyme nutraukti procesą bei ieškovės vėlesniuose rašytiniuose paaiškinimuose, susiklostė abipusio ginčo šalių intereso testui bylinėjimosi praradimo situacija, nes nė viena iš galimų proceso baigčių – skundžiamo procesinio sprendimo panaikinimas ar palikimas galioti – joms dėl vėlesnės Pirkimo eigos (šios nutarties 14 punktas) nesukurs materialių padarinių (išskyrus bylinėjimosi išlaidų atlyginimo klausimą, dėl kurio bus pasisakoma vėliau).
26. Pažymėtina, kad kasacinio teismo praktikoje paprastai dėl ieškovo tiekėjo, kuris kartu inicijavo kasacinį procesą, teisinio nesuinteresuotumo buvo sprendžiama palikti nepakeistą skundžiamą apeliacinės instancijos teismo procesinį sprendimą (žr., pvz., pirmiau nurodytą kasacinio teismo nutartį civilinėje byloje [Nr. e3K-3-179-378/2020](#); 2021 m. gegužės 12 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. e3K-3-94-969/2021](#)), juolab kad teismo išvados dėl teisinio suinteresuotumo aspekto, susijusio su subjektyvių teisių pažeidimu, gali būti padarytos išnagrinėjus reikšmingas aplinkybes.
27. Nagrinėjamu atveju kasacinį procesą inicijavo ne ieškovė, o trečiasis asmuo, kuris, kaip pažymėta pirmiau, kasacinio skundo atsisakymo prašyme, *inter alia*, nurodė ir savo paties teisinio suinteresuotumo nagrinėjamu ginču stoką. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į aplinkybę, jog teisėjų kolegija nepasisako iš esmės dėl kasacinio skundo ir atsliepimo į jį argumentų, taigi ir nesprendžia iš esmės dėl apeliacinės instancijos išvadų dėl perkančiosios organizacijos sprendimo išrinkti Pirkimo laimėtoją teisėtumo, kasacinio skundo atsisakymas priimtinas ir kasacinis procesas nutrauktinas ([CPK](#) 349 straipsnio 2 dalis).

28. CPK 94 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kai byla baigiama nepriimant teismo sprendimo dėl ginčo esmės, teismas bylinėjimosi išlaidas paskirsto, atsižvelgdamas į tai, ar šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir įvertindamas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos. Dėl pirmiau nurodytų aplinkybių, ypač susijusių su ginčo šalių sąžiningumu procese, teisėjų kolegija nusprendžia, kad nagrinėjamu atveju bylinėjimosi išlaidos kasaciniame procese neperskirstytinos, t. y. nė viena ginčo šalis neatlygina viena kitos patirtų išlaidų procese. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, kaip jau buvo pažymėta, kasacinis procesas inicijuotas ne ieškovės, o trečiojo asmens, taigi, ieškovė atstovavimo išlaidų patyrė tik dėl to, kad jai reikėjo atsilepti į trečiojo asmens kasacinį skundą. Be to, aplinkybės, suponuojančios ginčo šalių intereso bylos baigtinį pabaigą, atsirado jau po to, kai kasacinis skundas buvo priimtas. Darytina išvada, kad nė viena iš ginčo šalių nepiktinaudžiavo savo procesinėmis teisėmis, o atsižvelgiant į tai, kad dėl skundžiamo procesinio sprendimo nepasisakoma iš esmės, nė viena jų nelaikytina proceso pralaimėtoja.
29. CPK 87 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad jeigu ieškinys atsiimamas pradėjus bylą nagrinėti iš esmės arba ieškovas atsisako pareikšto ieškinio, arba šalys sudaro taikos sutartį, šalims gražinama 75 procentai pirmosios instancijos teismui sumokėto žyminio mokesčio sumos. Jeigu byla šios dalies nurodytais būdais užbaigiama ją nagrinėjant kasacine tvarka, gražinama 100 procentų žyminio mokesčio, sumokėto už kasacinį skundą, kai byla užbaigiama iki bylos nagrinėjimo iš esmės pradžios. Pagal kasacinio teismo formuojamą praktiką pagrindas gražinti sumokėtą žyminį mokestį vadovaujantis šiomis sąlygomis konstatuotinas ne tik tuo atveju, kai sudaroma taikos sutartis arba ieškovas atsiima ieškinį, bet ir šaliai atsisakant paduoti kasacinio skundo (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. sausio 9 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-3/2012; 2012 m. sausio 11 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-33/2012; kt.). Atsižvelgiant į tai, trečiajam asmeniui gražintinas visas žyminis mokestis, sumokėtas paduodant kasacinį skundą.
30. Kasaciniame teisme pažyma apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, nebuvo rengiama.
31. Kasacinio teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegijos 2021 m. lapkričio 8 d. nutartimi iš dalies buvo patenkintas trečiojo asmens prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo – perkandžioji organizacija buvo įpareigota nesudaryti viešojo pirkimo sutarties iki bylos išnagrinėjimo Lietuvos Aukščiausiajame Teisme. Atsižvelgiant į tai, kad šia nutartimi nutraukiant kasacinį procesą baigiamas civilinės bylos nagrinėjimas kasaciniame teisme, pirmiau nurodytos laikinosios apsaugos priemonės galiojimas pasibaigė.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 87 straipsnio 2 dalimi, 340 straipsnio 5 dalimi, 349 straipsnio 2 dalimi, 358 straipsnio 5 dalimi, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Priimti trečiojo asmens uždarnosios akcinės bendrovės „Plungės lagūna“ kasacinio skundo dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. rugsėjo 30 d. sprendimo peržiūrėjimo atsisakymą ir kasacinį procesą nutraukti.

Gražinti trečiajam asmeniui uždarajai akcinei bendrovei „Plungės lagūna“ (j. a. k. 169901489) 1658 (vieną tūkstantį šešis šimtus penkiasdešimt aštuonis) Eur sumokėto žyminio mokesčio.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Sigita Rudėnaitė

Gediminas Sagatys

Dalia Vasarienė